

[Grethe Philip.]

aldrig nogen sinde været oppe på et under-skud af den højde, og det må nødvendigvis mane til eftertanke med hensyn til, hvilke konsekvenser det får på forskellige områder.

Men der har jo i hvert fald et langt stykke vej været enighed om, at i den situation, vi er i med den store arbejdsløshed, ville finanspolitikken også kunne være et egnet middel til at sætte beskæftigelsen i vejret. I hvert fald er det en tanke, vi fra det radikale venstres side har været positive over for.

Hvad vi nu skal drøfte i forbindelse med det foreliggende lovforslag, er underbalanceringens virkninger på likviditeten i samfundet. Det radikale venstre foreslog selv i sin Plan 75, at der skulle gennemføres et indenlandsk statslån, og vi kan derfor principielt ikke være uenig med regeringen i det forslag, der her foreligger. Der må under en eller anden form ske en opsugning af likviditet.

Men tilbage står jo, om man nu har valgt den rette måde at gøre det på med forslaget om, at man vil udstede statsobligationer og obligationer med en relativt kort løbetid, og tilbage står også spørgsmålet, om det er det rigtige tidspunkt at fremsætte dette lovforslag. Det bliver jo bl. a. meget afgørende, hvordan denne lånoptagning vil påvirke obligationsrenten. Hvis vi som følge af låntagningen får en stigende rente, vil det mere end noget andet påvirke byggeriet i nedadgående retning, altså præcis lige det modsatte af de intentioner, der ligger i de nylig vedtagne love om at holde byggeriet oppe i hvert fald på et vist mindsteniveau.

Det er en ting, vi må drøfte; måske får vi allerede her i dag et svar fra ministeren, men jeg mener også, det er en ting, vi må drøfte nærmere under udvalgsarbejdet.

Jeg ville også finde det rimeligt, om vi tog en drøftelse af det påtænkte statslån og om gennemførelse af forhåndslån til byggeriet, herunder mulighederne for at indføre obligatoriske forhåndslån. Det er et punkt, vi kommer tilbage til senere i dag under behandlingen af et andet lovforslag, men jeg kan på dette tidspunkt ikke se andet end, at man kunne kombinere disse to lovforslag, og måske kunne netop tanken om, at der skal opsuges en vis likviditet, kombineres med de obligatoriske forhåndslån, for vi får sjældent et så gunstigt øjeblik for indførelse

af obligatoriske forhåndslån, som vi lige præcis har nu.

Vi skulle vel også drøfte andre muligheder, der kunne være for at holde igen på likviditeten, f. eks. i form af kassebindingsregler for pengeinstitutterne. Det er ikke, fordi jeg tror, at pengeinstitutterne vil blive særlig lykkelige heller for den form, men det var dog rart at få drøftet fordele og ulemper ved den ene eller den anden form.

Regeringen har åbenbart ikke villet lægge sig fast på, i hvilken takt statslånet skal optages. Jeg har fæstnet mig ved, at det tydeligt siges, at det er et beløb på indtil 6 mia. kr., man gerne vil have bemyndigelse til at optage som lån, og jeg går ud fra, at der heri ligger, at man måske ikke vil optage et så stort lån, hvis forholdene udvikler sig i retning af, at det ikke er hensigtsmæssigt. Men det må vel også være en af de ting, vi skal drøfte.

Vi ved, hvor meget forventningerne påvirker folks økonomiske handlinger, og det er allerede blevet nævnt, at den usikkerhed, der nu har været omkring dette statslån, har påvirket obligationskurserne. Det kan vel tale for, at vi nogenlunde hurtigt får i hvert fald ud til folk en bedre forståelse af, hvad det er, det hele drejer sig om. Jeg tror, der har været nogen misforståelse; den bør fjernes hurtigst muligt.

Det gælder vel også, at den almindelige usikkerhed omkring hele samfundsøkonomien, drøftelserne om besparelserne og deres reelle virkninger og bekymringer over, at den internationale økonomis afmatning endnu ikke er ændret mærkbart, alt sammen skaber usikkerhed på kapitalmarkedet. Hertil kommer så det, der vel for os er den største bekymring, nemlig hvad der vil ske med mulighederne for at optage lån for industri og handel; vil det blive vanskeliggjort af disse statslån, og specielt: hvordan vil det virke på den eksportfremmende industri? Vi mener, det vil være ønskeligt, om man får mulighed for i moderat takt at få nedsat rentefoden, men er naturligvis klar over, at der ligger valutariske problemer her.

Alt i alt er vi på forskellig måde betænkelige ved den form, som lovforslaget er fremsat i, også med hensyn til tidspunktet for fremsættelsen, men vi lytter gerne til en videre argumentering, der kan blive fremsat